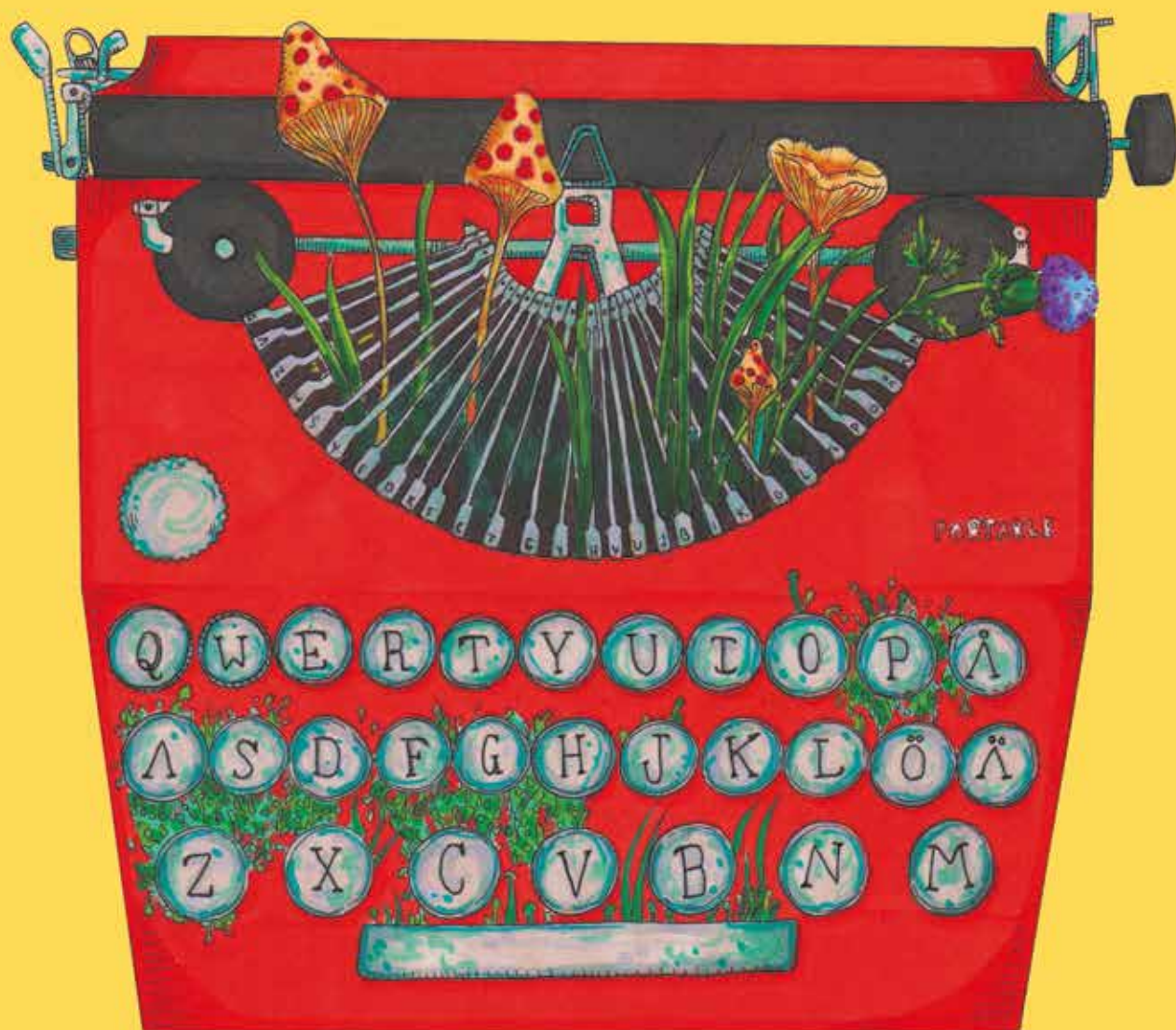

UTOPIA

2/2021

Utopia 2/2021

Joel Suontama,
päätoimittaja

Omassa asunnossani ei tapahdu ruohonjuuritason kasvua tai peikonlehden pöyhistelyä, paitsi viikon kerrallaan silloin, kun ostan kaupasta tuoreita yrttejä. Eräänä kesänä parvekkeellani viherlsi kuusi komeaa tomaatintainta, jotka lopulta tuottivat kauniita hedelmiä pitkälle syksyyn. En silti ole toipunut tuosta kesästä vieläkään – niin suurta stressiä aiheutti minulle vauhdikas kesänvietto silloin, kun vastuullani olivat nuo ihanat tomaatit. Kokemuksen koulimana olen siis oppinut: hankin kasveja & istutuksia vasta sitten, kun minulla on antaa tarpeeksi aikaa ja rakkautta.

Kastanjasutipuullani on 49 tyhjää neliötä. Vuokra-asuntoni on kallis kasvihuone, joka kuukausittain muistuttaa olemassaolostaan. Toivon ajoittain, että posteljooni imaisee sutipuuni tuottaman hapen postiluukusta vuoratesaan eteisen lattiaa joulun lelulehdillä. Tai että joku katsoisi sitä ikkunasta. Tai että se tapaisi sen alakerran naapurin sutipuun, kun siellä asuu samanlainen. Käynhän itsekin ajoittain hämmästelemässä: “oletpa sinä kasvanut”. Tulee tyhjänpäiväinen olo, kyllähän se sen itsekin tietää. Viimeksi kun kävin, se oli pidempi kuin minä. Hyvin se siellä pärjää ilman minuakin. Taidan jättää seuraavalle asukkaalle kastanjasutipuun.

Leevi Silanen,
avustava päätoimittaja

Sisällys

Utopia 2/2021 **3**
Joel Suontama & Leevi Silanen

6 Pääkirjoitus
Joel Suontama & Leevi Silanen

Puheenjohtajalta **7**
Essi Stenberg

8 Elämämme versoista
Siiri Kumpu

Fuksiesittely **10**
Mimesis ry:n fuksit 2021

17 Koulutuspoliittiset terveiset
Ennu Leiwo & Jutta Pirttijärvi

Kirjamessuviikoilla 2021 tapahtui! **19**
Ennu Leiwo & muu kirjamessutyöryhmä

21 Olevainen olit
Juha Väisänen

Valo puskee lävitse **22**
Matilda Kirvelä

23 Dystopiatrilleri kasvustona leviävästä
pandemiasta
Vilja Välimäki

21 Äitiydestä ojanpenkalla
Selma Hopsu

Versoaa visusti viehtymysten
Rosaliina Kärkkäinen **26**

28 *Utopian* raapalekilpailu 2021
Joel Suontama & kilpailun muu raati

Scifin valtakunta
Shimo Suntala **33**

38 Odotushuone
Matilda Kirvelä

Utopia 2/2021
Julkaisija: Turun yliopiston
kotimaisen kirjallisuuden ja yleisen
kirjallisuustieteen ainejärjestö
Mimesis ry

Päätoimitus:
päätoimittaja Joel Suontama
avustava päätoimittaja Leevi Silanen

Toimitus:
Rosaliina Kärkkäinen, Matilda Kirvelä &
Siiri Kumpu

Taitto:
Joel Suontama

Kannet:
Linda Julin

Painopaikka:
X-Copy, Turku

Painos:
60 kpl

Pääkirjoitus

Vuosi 2021 on versionut moneen suuntaan. Joulukuun alussa eletään turkulaisen opiskelijan näkökulmasta jonkinlaista normaalin-tapaiseen palattua aikaa, jossa yliopistolle pääsee ja ystäviä tapaa.

Utopian päätoimittajat Joel ja Leevi kirjoittavat viimeistä pääkirjoitustaan.

Muun muassa taide- ja kulttuuritoimijoiden tiloista on keskusteltu tänä syksynä paljon – ja syystä. Julistimme viime kevään numerossa sitä, kuinka Mimesis ry:n uudet tilat Kirjan talolla mahdollistavat vaikka mitä uutta kivaa. Ovat ne myös mahdollistaneet jo muutamana kerran, kun kokoontumaan on taas päästy, mutta opimme kuitenkin hiljattain sen, että menetämme tuoreet tilamme ensi keväänä, kun Kirjan talo menettää rakennuksensa jokirannassa. Taas kerran toivomme, että tulevaisuus toivottavasti tarjoaa toimitilaa.

Nimittäin ainakin yliopisto on siinä kovin kitsas.

Mimesis ry:n tapahtumasyksy on ollut yhteisöllinen ja värikäs. Jäsenet ovat osallistuneet toimintaan aktiivisesti, mikä on ilahduttanut toistuvasti. Syksyn kuluessa on pikniköity, kastettu fuksit, saunottu Aurinkolahden mökillä, kierretty baareja ja kävelty historiallisessa Turussa joitakin esimerkkejä mainitaksemme. Memuta-ainejärjestö Affekti ry:n kanssa yhteistyössä Q-talolla järjestetyt halloween-juhlat olivat niin ikään erinomaiset.

Utopian syksyn numeron teemana on *verso*. Jatka siis lukemista ja kasva lehden kanssa yhteen. *Utopian* historian ensimmäinen päätoimitus, vuosien 2020 ja 2021 päätoimittaja Joel ja avustava päätoimittaja Leevi kiittävät lehden toimitusta sekä Mimesis ry:n hallitusta, jäsenistöä ja lukijoita kuluneista puolestatoista vuodesta.

Utopialla on hyvä suunta ja ensi vuonna sitä ohjaa uusi, osaava kaksikko. Tästä on hyvä jatkaa.

Rauhallista ja valoisaa lähestyvää lomaa ja riemukasta uutta vuotta!

päätoimittajat Joel ja Leevi

Puheenjohtajalta

Essi Stenberg

Tätä kirjoittaessani olen ollut hyvin monessa paikassa. Norssilla seuraamassa oppilaiden kokeen tekemistä, vuosijuhliin valmistautumassa ja kotona viltti jalkojen päällä. Tätä tekstiä olen miettinyt vielä useammassa paikassa. Bussissa matkalla keskusta, junassa matkalla Hämeenlinnaan, lenkillä tai kävelemässä yliopistolle.

Tämä vuosi on ollut varmasti hyvin haastava jokaiselle. Alkuvuodesta jokainen kokous järjestettiin Zoomin välityksellä, ja kontakti toisten ihmisten kanssa jäi melkein pä teennäiseksi. Syksyllä on ollut hauska huomata, kuinka paljon tehokkaampia kokoukset ja muut tapaamiset ovat olleet, kun niitä on pystynyt järjestämään niin, että kaikki ovat samassa tilassa.

Voin sanoa suoraan, että minulla oli hyvin suuret suunnitelmat tälle vuodelle, mutta hyvin nopeasti totesin, että tapahtumien järjestäminen sillä tavalla kuin olisin halunnut, oli mahdotonta. Onneksi syksy on tarjonnut vihdoin mahdollisuuden uusien tapahtumien ja yhteistyökuvioiden luomiseen. Ja toivon todella, että ensi vuoden hallitus jatkaa uusien yhteistyökuvioiden luomista niin ainejärjestöjen kuin eri kulttuurialan toimijoidenkin kanssa.

"A new experience can be extremely pleasurable, or extremely irritating, or somewhere in between, and you never know until you try it out."

Tämä *Surkeiden sattumusten sarjasta* oleva sitaatti on kuvannut viime vuottani enemmän kuin mikään muu. Vuosi puheenjohtajana on ollut toisaalta hyvin antoisa, toisaalta uskomattoman turhauttava.

Olen kuitenkin kiitollinen siitä, että sain mahdollisuuden tähän vuoteen ja toivon todella, että olen tehnyt jotain tämän ainejärjestön hyväksi. Ainakin sen, mitä on ollut mahdollista tehdä.

Toivon teille onnellista loppuvuotta, joulua ja uutta vuotta. Kiitän tämän vuoden hallitusta tästä vuodesta ja toivon, että teille jäi käteen jotain hyvää. Toivotan onnea myös seuraavan vuoden hallitukselle. Ja toivottavasti ensi vuonna on mahdollista nähdä Mimesis ry:n lippu liehumassa useammassa tapahtumassa.

Ps. Koska en ole päässyt käyttämään näissä teksteissä vielä riittävästi sitaatteja, tässä on toinen sitaatti *Surkeiden sattumusten sarjasta*. Toivon, että tämä sitaatti jättää jonkun jäljen mieleesi.

"Morning is one of the best times for thinking. When one has just woken up, but hasn't yet gotten out of bed, it is a perfect time to look up at the ceiling, consider one's life, and wonder what the future will hold." □

Elämämme versoista

Siiri Kumpu

Hyllyn päällä peikonlehti. Kultaköynnös kiemurtelemassa amppelista alaspäin. Maljakoissa heiniä ja puuvillan oksia. Lehtiä, varsia, nuppuja, terälehtiä. Sisustustyynyssä lehtikuvio ja suihkuverhossa trooppinen köynnösmetsä. Hajuvesi tuoksuu kesäiseltä niityltä, henkarissa roikkuu kukkameren päällystämä mekko. Ihon tatuointiin on iki-ajoiksi piirretty kukintoon puhkeavia oksia. Vaatteet ja sisustus ovat täynnä erikokoisia ja erivärisiä Unikkoja. Lahjoiksi kannetaan kimppuja ja ruukkukukkia.

Kasvit ovat kaikkialla, ja ne ovat juurtuneet jäädäkseen.

Ja tietysti vuosimiljoonien ajan ovatkin. Mutta pihamaalta ne ovat itäneet osaksi ihmisten elämää ja arkea.

Taiteeseen. Kotiin. Iholle.

Kasvit merkitsevät ja herättävät tunteita. Ne ovat pala kadotettua luontoa. Kauneutta, elämää ja kasvua. Arkea.

Koti vailla kasveja voi tuntua kol-
kolta. Syksyn hämärässä kukikas tyyny voi muistuttaa kaukaisesta kesästä, ja tropiikin kasvi saattaa viedä ajatukset eksoottisiin

maisemiin. Luonnonkukkaprintti sohva-
tyynyssä tai taulussa saattaa tuoda luonnon lähelle sen ollessa kaukana. Ruokakaupasta ostettu neilikkakimppu voi luoda päivänmittaisia hymyjä. Ja syystä.

Kasvit kannattelevat tunnetta elämästä – kasvavina, kuvioina tai kuivatettui-
na. Ilman kasvien sisäistämää vehreyttä tila voi muuttua vain neutraaliksi ja pinnaksi. Kotiemme versot idättävät luonnon sisälle. Entä millainen olisi juhla ilman kasveja? Kuuset, hyasintit ja joulutähdet eivät valtaisi tilaa kodeissa, kaupoissa tai joulukorteissa. Pääsiäisestä puuttuisivat keltaiset tulppaanit ja koristellut pajunoksat. Juhanuksena ei olisi kukkaseppeleitä, ja halloweenkin vietettäisiin vailla virnuilevien kurpitsoiden merta. Ovathan juhlat kasvittominakin juhlia. Mutta kuinka monet merkitykset ja tunnelmat liittyvät juuri neulasiin ja nuppuihin? Millaisen tyhjiön ne jättäisivät? Millaisia olisivat kaikki erityisimmät päivät?

Kasvit merkitsevät.

Iholle tatuoidussa korressa voi olla

elämän tarkoitus. Tai vain puhdas onni. Vie-
raiden yksittäin ojentamat pitkävartiset
ruusut voivat muistuttaa onnistumisesta
– tai antaa luvan hengähtää. Ehkä lahjak-
si saatu rahapuu tulee tuottamaan hyllyllä
varallisuutta saajalleen, ja anti-viherpeuka-
lokin saattaa kokea ylpeyttä vuosia selvin-
neestä kaktuksesta. Versomme merkitsevät
meille jotain. Ne eivät ole vain huonekaluja,
eivät koriste-esineistä. Ihmisten tavoin ne
vaativat huolenpitoa ja vaativat tulla kohda-
tuiksi omine yksilöllisyyksineen. Ne herät-
tävät tunteita ja nostavat niitä pintaan. Vai
miten selittää kompostoitavaksi vietävän
ja muistoja varisevan kukkakimpun kan-
nattelema haikeus? Entä huoli ystävän lo-
ma-ajalla olevan kasvin nuupahtamisesta?

Kasvimme eivät ole vain vihreä ilo
silmillemme – ne voivat olla muisto, tunne
tai ihminen. Jokin tietty hetki, jokin tietty
päivä.

Tai sitten ne voivat olla vain arki.
Hyvine ja pahoine päivineen.

Ja elämä. Kuinka paljon elämää ja ta-
rinoita kasvimme sisältävätkään? Vanhem-
milta saatu ruukkukasvi saattaa kulkea
mukana asunnosta toiseen, ja hääkimppu
roikkua kuivatettuna koristuksena ma-
kuuhuoneessa. Vaikka koko kodin sisustus
muutettaisiin, muuttuvat kasveissamme
usein vain multaa eristävät ruukut. Suku-
polvelta toiselle sama verso saattaa kulkea
eteenpäin ja tulla juurrutetuksi useisiin ko-
teihin. Kaupasta ostettunakin kasvi sisältää
oman tarinansa: menneisyytensä ja tule-
van.

Elo versojen kanssa ei ole vain mer-
kitysten ja vihannoinnin tanssia ruusuilla.
Kasvimme haastavat ja vaativat. Avoka-
don siemen saattaa itää ja kasvattaa pit-
kän tropiikista vihjaavan varren – ja sitten
kieltäytyä kokonaan kasvamasta. Muuton
seurauksena ystävällisinkin kasvi voi kiu-
kustua ja torjua ravinteiden, suihkepullojen
ja mullanvaihtojen tarjoaman hemmotte-
lun. Toiset ihmiset saavat kasvit katsellaan

kuivahtamaan toisten paistatellessa suur-
ten lehtien varjon alla. Kasvien suosioon
vaikuttaa onni, tietämys tai puhtain sattu-
ma. Varmaa vain, etteivät ne koskaan ole
itsestään selviä.

Kaiken kaikkiaan kasvit eivät ole
vain kasveja.

Ne eivät ole vain kolkkoja tavaroita
hyllyllä, tai helposti hävitettävissä. Ne ovat
tie luontoon, muistoihin ja hetkiin. Arkem-
me olisi ontompaa ilman erilaisia ympä-
röiviä versoja. Täydestä syystä köynnös- ja
kukkakuviot löytävät arkeen, ja yhdelle
huonekasville tehdään aina ikkunalaudalla
tilaa. Maalla ja urbaanissa kaupungissakin
ihminen haikailee palaa ulkoilmasta veh-
reine päivineen ja tiettyine muistoineen. Jo-
kainen ei ole ehkä oman elämänsä kasviota
keräilevä Hemuli.

Mutta siitäkin huolimatta. Haluam-
me luonnon lähellemme, ja keräämme kas-
vimme kaikkialle. □

Fuksiesittely

Mimesis ry:n syksyn 2021 fuksit esittäytyvät sanoin ja kuvin.

Fuksit vastasivat *Utopian*
toimituksen laatimiin kysymyksiin:

1. Kuka olet ja minne olet juurtunut?
2. Mitä kuuluu?
3. Mikä kasvi olisit ja miksi?

Anniina Rämä:

1. Olen Anniina eli Anski, Turkuun ilmeisen vahvasti juurtunut, kun täällä on jo 20 vuotta tullut elelyä.
2. Kirjoitushetkellä oikein hyvää!
3. Olisin joku maustekasvi, ehkä korianteri. Se jakaa mielipiteitä, ja omakin suhde siihen on varsin ristiriitainen.

Tyko Kanto:

1. Olen Tyko Kanto, ja Turun lähimaastoon olen aika tiukasti juurtunut.
2. Vielä toistaiseksi hyvää kuuluu. Paluu akateemiseen opiskeluun on ollut pelottavaa ja ahdistavaa, mutta silleen hyvällä tavalla.
3. Jos olisin kasvi, olisin suuri köynnös, joka kasvullaan repii vanhan linnan seinän rikki. Tai sitten peruna, koska olen laiska ja tykkään istua hämärissä huoneissa.

Elina Kilappa:

1. Moi oon Elina! Täl hetkellä tuntuu et oon juurtunu vähän sinne tänne ja tonne. Samalla en ehkä oikei mihinkään!

2. Taittelen dumplingei vanhempien keittiössä ja oottelen Onnibussia takas kotiin. Joulukohda, siis kaikki hyvin.

3. Joskus joku sano, et oon ihan vaahtera. Semmonen siis! Syksynen ja värikäs. Vähän veikee.

Senja Rantala:

1. Olen Senja Etelä-Pohjanmaalta, ja juurrun nyt ensimmäistä kertaa maaseudulta kaupunkiin.

2. Kun on näin mukavia uusia ihmisiä ympärillä, niin mitä muuta sitä voisi kuulua kuin hyvää!

3. Auringonkukka, se on minulle eräänlainen henkilökohtainen uuden alun symboli :)

Lotta Nurmi:

1. Heipä hei, täällä Lotta! Minut on alun perin istutettu Lahteen, mutta nyt tuulten mukana olen kulkeutunut Turkuun, joka tuntuukin jo nyt optimaaliselta kukoistuspaikalta.

2. ”Ihan hyvää” on se vastaus, jonka mekaanisesti päädyn aina antamaan. Rehellisesti sanottuna olen kuitenkin melko uupunut, koska tämä vuosi on ollut erityisen raskas. Jokaisesta päivästä löytyy kuitenkin myös valonpilkahduksia. On ollut ihanaa muuttaa uuteen kaupunkiin ja tuntea olonsa heti kotoisaksi muun muassa muiden kirjallisuustieteiden opiskelijoiden ansiosta!

3. Äidin mukaan olisin orvokki, koska niitä tarkasti katsoen huomaa monia eri kerroksia. :)

Anna Myllys:

1. Hei vaan. Nimeni on Anna. Olen aina rakastanut kirjoittamista ja kirjoja ja siksi olen nyt opiskelemassa kirjallisuustiedettä. En koe sopeutuvani muunlaiseen työhön kuin luovaan ja taiteelliseen työhön, joka sisältää kirjoittamista ja kirjallisuuden parissa puuhastelua. Toivottavasti löydän tulevaisuuteni täältä. :) Olen juurtunut metsiin ja järvien rannoille ja ikävöin kovasti entistä kotikaupunkiani Lappeenrantaan. Maaseudulla kasvaneena tunnen, että luonto on aina osa minua ja toivon, että löydän vielä takaisin sen luo.

2. Ihan hyvää. Tai no...ahdistaa ja väsyttää vuorotellen, mutta uskon, että tämä on vain vaihe, joka menee ohi. Olen kokenut jo monia onnistumisia ja positiivisia asioita yliopisto-opinnoissa tähän asti. Uskon, että levon, hauskanpidon ja työnteon tasapaino löytyy vielä. Minun pitää ainakin laskea rimaa ja ottaa suoritukset ja kirjoitustehtävät rennommin, niin sitten varmasti käy niin, että voin alkaa oikeasti nauttia tästä opiskeluaajasta.

3. Ruusu, koska se on intohimon ja rakkauden kukka. Tulipunainen, totta kai. Ruusuista tulee aina mieleen Anthony ja lapsuuteni lempianime Candy Candy. Anthony, Steve ja Archie olivat Candy'n ritareita ja he suojelivat Candyä kaikelta pahalta. Sellaista toivoisin kaikilta miehiltä. Anthonylla oli suuri ruusutarha, ja kun hän ja Candy tanssivat ja ratsastivat yhdessä Anthonyn valkoisella hevosella, on vaikea kuvitella mitään romanttisempaa. Luulen, että rakkauteni ruusuihin syntyi jo silloin.

Iida Taskila:

1. Oon Iida, enkä oo juurtunut kunnolla oikeen mihinkään paikkaan, mutta muutama ihmissiin kyllä! Nekin on onneksi mukana tässä symbioosissa, joten en oo ihan loinen.

2. Mulle kuuluu tosi hyvää. Elämä on kiva! Sitten kuuluu kans white noisea jatkuvasti kuulokkeista kun en muuten osaa keskittyä.

3. Olisin sellainen kasvi, joka pärjää helposti ja vähällä huolenpidolla sisätiloissa.

Sami Suokko:

1. Olen Sami, useamman työvuoden jälkeen humanistiopiskelijaksi heittäytynyt kirjallisuustieteilijän taimi. Turkuun olen juurtunut kahdeksan vuoden ajan, mutta alkuperäiset juureni ovat Etelä-Pohjanmaalla.
2. Hyvää. Syksy on ollut innostava ja mielenkiintoinen.
3. Kataja. Ei metsän korkein puu, mutta sitkeä.

Sinna Sandholm:

1. Oon Sinna. Mulla on pitkät juuret, jotka ulottuu moneen paikkaan, mutta Helsinki on koti <3.
2. Kuuluu tosi hyvää! Syksy on mun lempi-vuodenaika ja oon aina jotenkin tosi inpiroitunu tähän aikaan vuodesta.
3. Oisin varmaan vanamo. Viihdytään kumpikin metsissä ja ollaan yökukkujia.

Ella Lipiäinen:

1. Olen Ella Lipiäinen, juureni tulevat Porvoosta, mutta kuluneen syksyn aikana olen juurtunut yhä tiukemmin ja tiukemmin tänne Turkuun.
2. Kuuluu oikein hyvää!
3. Jos olisin kasvi, olisin leijonankita. Osa tietääkin jo miksi, mutta selviää viimeistään kun tavataan!

Maria Taalikka:

1. Olen Maria Taalikka ja en ole juurtunut toistaiseksi mihinkään tiettyyn paikkaan, sillä olen helposti uusien tuulten vietävissä.
2. Minulle ei kuulu mitään ihmeempää tällä hetkellä.
3. Jos olisin kasvi olisin kirsikkapuu, koska yleensä minulla riittää energiaa yhdeksi viikoksi vuodessa.

Kaisla Kytö:

1. Olen Kaisla Kytö ja olen juurtunut monihaaraisesti Aura-Turku-akselille.
2. Tosi hyvää!
3. Eiköhän se oo selvää.

Selma Hopsu:

1. Olen Selma, olen juurtunut kotikylieni uimahalleihin, kehooni, aakeisiin maisemiin ja tärkeisiin kohtaamisiin.
2. Kanttiinin kilinät, ääntään löytävän koiran epäviireiset mörähdykset ja tuomiokirkon kilahdukset, Yle Puhe tai Suomi.
3. Olisin kotipihan pihlaja. Tai tyrni. Oon lempeä ja hapan. Kukoistan syksyllä.

Ella Jauhiainen:

1. Hei, olen Ella. Olen maalaistyttö ja juurtunut kotikotini sumuisiin peltomaisemiin Kuopiossa. Tästä huolimatta uskon asettuneeni hyvin Turkuun.

2. Minulle kuuluu hyvää, vaikka olenkin vähän stressaantunut. Nautiskelen talven alusta.

3. Jos olisin kasvi, olisin pikkulimaska. Samaistun niiden tunkeutuvaan olemukseen rehevöityneillä alueilla.

Mandi Mattila:

1. Olen Mandi, luontoa, eläimiä ja haleja rakastava fuksi. Olen asunut koko elämäni täällä Turun seudulla. Tällä hetkellä olen juurtunut Länsikeskuksen alueelle.

2. Minulle kuuluu ihan hyvää! Opintojen alussa oli vaikeaa tottua jälleen opiskeluun, sillä lukiosta on jo vierähtänyt jonkin aikaa, mutta nyt olen mielestäni päässyt taas opintoihin hyvin mukaan.

3. Jos olisin kasvi, olisin luultavasti mänty. Kylmän ja kolkon ulkokuoren alta paljastuu herkkä ja lämmin ihminen, joka tarjoaa suojaa vuoden ympäri, mutta osaa tarvittaessa olla myös piikikäs ja horjumaton.

Monika Lankinen:

1. Oon Monika Lankinen ja tuun alunperin Lahesta, mutta jo lyhyen ajan aikana oon alkanu rakastumaa Turkuu ja löytämää sisältäni sellasen pienen turkulaisen joka vaa suurenee päivä päivältä!
2. Mulle kuuluu hyvää, oon ollu positiivisesti yllättyny Turun yliopistosta ja ootan innolla kaikkia kivoja puuhia, mitä siellä pääsee tekemää.
3. Olisin varmaan hibiskus, koska ne on tosi kauniita ja luettuani Chimamanda Adichien "Purppuranpunainen Hibiskus" rakastuin niihin kukkiin ihan niinku koko kirjaankin!

Eevi Luomanen:

1. Olen Eevi, käytännöllisyyteen kykenemätön taivaanrannan maalari. Olen rakastunut Turkuun, mutta juurtunut Poriin.
2. Syksyyni on mahtunut monenmoisia tunteita, kuitenkin pääosin positiivisia sellaisia. Hyvin siis menee!
3. Olisin sitruunamelissa. Maultaan raikas ja sitruunainen.

Koulutuspoliittiset terveiset

**Ennu Leiwo, kotimainen kirjallisuus
Jutta Pirttijärvi, yleinen kirjallisuustiede**

Arvoisa kanssaopiskelija,

paljon on tapahtunut sitten kevään. Kun lähiopetus on alkanut taas pitkän tauon jälkeen, puolentoista vuoden aikana tutuksi käyneistä Zoom-naamoista on tullut oikeita ihmisiä, opiskelijaravintoloista arjen suola ja kampusalueesta jälleen opiskelijaelämän keskeinen miljö. Vaikka maskien takia kurssitovereista onkin välillä nähnyt vain puolet kasvoista, ovat viimein mahdollistuneet lounastapaamiset ja kampuksella törmäily tuntuneet kullanarvoisilta. On aika palata puolittutujen kanssaopiskelijoiden nimien unohteluun, kun ei voi enää tukeutua tietokoneen ruudulla näkyviin nimiin.

Paluu kampukselle on herätellyt hiipuneita ja aiemmin kokonaan muodostumatta jääneitä kontakteja kanssaopiskelijoihin sekä virittänyt aivan uutta intoa opiskelijaelämään. Opiskelijoiden yhteydet oppiaineiden henkilökuntiin ovat muuttuneet sujuvimmiksi, kun luentojen ja seminaarien jälkeen voi jäädä keskustelemaan mieltä painavista asioista ilman pelottavaa

sähköpostietikettimuuria. Myös kuukausittaiset oppiainekahvit kannustavat vapaamuotoisempaan kuulumisten vaihtoon opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä.

Merkittävä muutos suhteessa viime lukukauteen on myös yliopistoyhteisöltä pitkämielisyyttä vaatinut opintorekisterimuutos: kesällä 2021 siirryttiin tutusta ja turvallisesta NettiOpsusta Peppi-järjestelmään. Siirtymä on herättänyt kysymyksiä ja edellyttänyt uuden opettelua niin opiskelijoilta kuin henkilökunnaltakin, mutta toivottavasti Peppi-järjestelmä löytää lähitulevaisuudessa lopullisen muotonsa. Ainakaan kurssi-ilmoittautumiset eivät enää tapahdu nopeusvalinnalla, joten herätystä ei tarvitse laittaa soimaan 7.59 ehtiäkseen ilmoittautumaan sille yhdelle kurssille, jonka paikat täyttyvät nopeammin kuin Kela ehtii sanoa ei.

Arcanumin remontti koettelee niin opiskelijoiden kuin henkilökunnankin hermoja vielä muutaman lukukauden ajan. Kirjallisuusaineet ovat joutuneet poukkoilemaan rakennuksesta toiseen jo pitkään,

Kuvassa koulutuspolitiikkaa: Mimesiksen vuoden 2021 tuutorit Jerker, Jutta, Rosi ja Joel kastajaisrastierroksen rastillaan.

mutta toivottavasti mielikuvamme Arcanumista muuttuvat pian muuksikin kuin dystooppisen pitkäksi pinkiksi käytäväksi. Sormet siis ristiin sen puolesta, että tilat olisivat valmistuessaan kaiken odottelun ja seminaareja toistuvasti keskeyttävän remonttiräminän arvoiset.

Toivomme, että keväällä järjestettävät opiskelijavetoiset lukupiirit, ainejärjestön järjestämät tapahtumat ja muu yhteisöllinen toiminta onnistuvat lisäämään positiivista opiskelijakokemusta. Kääntäkäämme siis katseemme kohti kirkasvalolamppua ja toivokaamme, että koittaa päivä, jolloin saamme lukea koronasta vain historiankirjoista. ☐

Talvisin kopoterveisin Jutta ja Ennu

Kirjamessuviikolla 2021 tapahtui!

Lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna vietettiin liki kahden vuoden tauon jälkeen Turun kirjamessuja. Mimesis ry järjesti kirjamessuviikolla monenlaista ohjelmaa, monenlaiselle yleisölle.

Entinen kotimaisen kirjallisuuden ainejärjestö Muusa ry on järjestänyt turkulaisille kirjallisuudenopiskelijoille kirjamessuviikon tapahtumia jo vuosia. Turun kirjamessuilla ja niiden alla on keskusteltu kirjallisuuden ajankohtaisista aiheista niin tutkijoiden kuin taiteilijoidenkin kanssa, juhlittu ja juteltu. Viime vuodelle suunnitellut kirjamessuhulinat eivät pandemiatilanteesta johtuen toteutuneet, mutta tänä vuonna perinteitä jatkettiin uudella innolla.

Kirjamessuviikon tapahtumia järjestettiin ensimmäistä kertaa Mimesis ry:n nimen alla, kotimaisen kirjallisuuden ja yleisen kirjallisuustieteen opiskelijoiden yhteisvoimin. Työryhmä viikon järjestelyjä varten koottiin keväällä 2021 ja sitä täydennettiin kesällä. Lopulta mukana olivat Rosaliina Kärkkäinen, Heidi Kuusisto, Ennu Leiwo, Laura Mustajärvi ja Nea Pälä.

Työryhmä järjesti kirjamessuviikolla kolme tapahtumaa: viikko aloitettiin kirjallisuuden opiskelijoiden lavarunon illalla tiistaina 28.9., viikon kohokohta eli kirjallisuustieteellinen paneelikeskustelu osana

Turun kirjamessujen virallista messuohjelmaa järjestettiin sunnuntaina 3.10. ja messuviikko vietiin päätökseensä perinteikkäitä kirjamessubileitä Kirjan talolla juhlien.

Pääkirjaston kupeessa, tunnelmalisessa Bar Ö:ssä järjestetty lavarunon ilta ylitti järjestäjien kaikki odotukset. Illan avasi Sanni Heino hitaalla ja intensiivisen eloisalla esiintymisellään, toisena esiintyi kokeilevaa runoa kirjoittava Joel Suontama, ja kolmantena performatiivista runoutta esimerkiksi erotiikasta tekevä Aallos-tar Haapasaari. Juontajana toimi Nea Pälä. Esirunoilijoiden esiinnyttyä mikki oli auki koko illan, ja runoilemaan löysi paljon innokkaita runoilijoita, niin ensikertalaisia kuin konkareitakin. Lavarunon ilta oli Mimesis ry:lle ensimmäinen laatuaan ja ilahduttava menestys. Elävä runo kiinnostaa kirjallisuusväkeä – tapaamme sen tiimoilta varmasti vielä tulevaisuudessakin!

”Lavarunon ilta oli Mimesis ry:lle ensimmäinen laatuaan ja ilahduttava menestys.”

Sunnuntaina 3.10. Turun kirjamessujen Jukola-salissa järjestetyssä paneelikeskustelussa ”Kotimaisen runouden ajankohtaisia kysymyksiä ja erilaisia esittämisen ja kokemisen tapoja” kirjallisuudenopiskelijat Rosaliina Kärkkäinen ja Heidi Kuusisto haastattelivat kirjallisuudentutkija Anna Hellettä kokeellisesta nykyrunoudesta. Turun yliopistossa kotimaisen kirjallisuuden yliopistonlehtorina toimiva Anna Helle on tutkinut runoutta, erityisesti kokeellista nykyrunoa, kymmenen vuotta.

Haastattelihoita kiinnostivat esimerkiksi kysymykset runouden yhteiskunnallisuudesta ja kokeellisen runouden paikasta nyky-yhteiskunnassa.

Helteen mukaan kokeellista runoa leimaa ”pyrkimys löytää jotakin uutta” – ajatukset rajojen koettelusta kokeelliselle nykyrunolle tyypillisenä piirteenä, sekä pohdinnat runouden monista ulottuvuuksista ja sen herättämisestä tunteista jättivät paljon ajateltavaa. Esimerkiksi Helteen Eino Santasen setelirunoista lukemat yhteiskuntakritiikin, materiaalisuuden ja performatiivisuuden kiehtomat kiehtoivat kuulijakuntaa.

Keskustelun lopuksi puhuttiin runon lukemisesta. Miksi kokeellinen runous koetaan vaikeaksi? Anna Helle huomauttaa, että runous ylipäänsä on useille kirjallisuuden harrastajille proosaa vieraampi laji, jolloin erityisesti lukijaa haastava kokeellinen runous saatetaan mieltää hankalaksi. Keskeinen vaikeus runon lukemisessa on tyypillisesti halu ymmärtää. ”Ajattelisin, että jopa vanhempaa runoutta lukiessa on hyvä lähtökohta lähteä lukemaan kysyen”, Helle toteaa.

Onkin mielekästä pohtia, mitä kokeellinen, tai perinteisempikin, runo voisi antaa, jos emme pyrkisi sen tyhjentävään ymmärtämiseen, vaan suhteutuisimme siihen ja sen herättämiin tunteisiin avoimesti ja ennakkoluulottomasti. ”Mä nautin tästä, en välttämättä ymmärrä, mutta tää tuntuu musta joltakin”, tiivistää Helle omaa lukuasennettaan.

Paneelikeskustelu oli lämminhenkinen ja keräsi yleisöä, vaikka aloitusajan kohta oli aikainen, kymmeneltä aamulla. Messukeskukselta siirryttiin illaksi Turun keskustaan Kirjan talolle, jossa onnistuneita messuja juhlistettiin yömyöhälle.

Vuoden 2022 kirjamessutyöryhmää aletaan koota keväällä. Työryhmä kehottaa kaikkia kiinnostuneita mukaan – messuviikko on juuri sen näköinen, millaiseksi sitä huvittaa tehdä! ☐

**Ennu Leiwo &
muu kirjamessutyöryhmä**

Olevainen olit

Olevainen olit,
jumalauta, että olitkin
olit, elit, niin
vimmatusti tavallasi,
vain sinun laillasi

Jotkut asiat tuntuvat
samalta lähtösi jälkeen,
mutta ne jotka eivät
ne ovat veressä kiertäviä kiviä
ja silmäluomien alla tuhkaa

Katson, enkä näe,
mutta tunnen, kuinka
kaiken olemisen yllä yhä lepää
alkuhämärän hämmästys
se, mikä jäi
ja se, minkä ei tajua jääneen
vaikka siitä on jäljellä merkkejä
kuin tähtien törmäyksistä

Miten sinun eriskummallisuutesi
elää kieleni päällä
Miten meidän kieleemme
on sinun kieltäsi

Miten sinä vangitsit
meidät kaikki valoon
eteisen ja olohuoneen
rakkauden kasvot sinua kohti

Ei niin, ettei muitakin olisi
laillasi lähtenyt, poistunut
aina avoimen oven taa,
mutta kuitenkin
Miksi minä en näe sinne
Miksei sinun sanasi ole se,
joka tämän levottomuuden laukaisee
Miksi ja vielä tuhannesti miksi,
eikä se siitä muutu

Minä tiedän kuitenkin missä sinä olet
ja minä tulen aina välillä sinua katsomaan
ja muistamaan sitä,
kuinka sinä olit
niin kuin vain sinä saatoit olla
vaikka on ollut lukemattomia muita
ja me,
kuitenkin juuri me
jollain tapaa
tästedes
elämme
sinun muistollesi.

Saulille ja meille,

Juha

I

Valo puskee lävitse ja muistan taas, että on kevät,
jonka olen unohtanut viisi kuukautta kestäneen
marraskuun aikana
Talvea en unohda koskaan enkä
sinua, mutta toisella tavalla
Kaikki ihmisten välillä tunkeutuu
ikävän maaperälle

II

Versot silmissäsi, kun kerrot, että on
ikuisuus ja se maistuu
loppukesän kuulaimmilta omenoilta
Uskon kaiken ja uskon
loputtomuuden
Ikuisuus tulee vain sellaiseksi
kirjallisuudeksi, ettei voi muuta kuin
luottaa

III

Äkkiä muistan kukat hiuksissasi, olet
vuosien päässä minusta ja silti kaiut tyhjällä
linjalla *valitsemanne numero ei ole käytössä*
Kevyt kaipaus kasvaa kiinni

kaikkiin puutarhoihin

Matilda Kirvelä

Dystopiatrilleri kasvustona leviävästä pandemiasta

Kirja-arvostelu
Tuomo Jäntti: *Verso*.
Gummerus, 2017.

Kirjailija Tuomo Jäntin toinen romaani, *Verso*, sijoittuu tarkasti määrittelemättömään tulevaisuuteen. Yhteiskuntaa koskettavat niin massiivinen luonnontuho kuin tuntematon, versoksi nimetty pandemia ja kaupunkoja yksi kerrallaan täysin tuhoava salaperäinen Gowiwa. Vaikka romaani on julkaistu jo 2017, se on pandemia-aiheensa puolesta jälleen melkoisen ajankohtainen. Spekulaatiivisen fiktion eri genreja sekoittava runsassivuinen jännitysromaani alkaa, kun journalisti Alis Ismantik lähetetään tutkimaan Kolkamoksi kutsutun parantolan sisäpiirin väärinkäytöksiä. Salaisuudet alkavat hitaasti paljastua.

Verson aihe ja perusasetelma on tavattoman kiehtova. Versoksi nimetyssä sairaudessa sairastunut alkaa hitaasti muuttua kasviksi: parta saattaa muuttua ruohoksi, hiukset kaislaksi ja käsivarret oksiksi. Lääketiede ei ole onnistunut ratkaisemaan sairauden arvoitusta, ja yhteiskunnassa on sen ohella muita, prioriteettilistalla akuutimpia kriisejä. *Versossa* kuvataankin ansiokkaasti kriisien yhteiskunnallisuutta, risteävyyttä ja kauaskantoisia vaikutuksia. Temaattisesti rikas teos käsittelee ennen kaikkea ihmisen rajojen lähestymisen niistä niin teknologian kuin luonnonkin näkökulmasta.

Verso on jättäjäismäinen kokonaisuus, josta on aluksi vaikea saada otetta. Romaani rakentuu lyhyistä luvuista, joissa vaihtuvat jatkuvasti sekä näkökulmahenkilöt että aikatasot. Vaikka teosta luonnehditaan sen takakannessa jännitysromaaniksi, on ensimmäiset sata sivua jokseenkin tahmeaa luettavaa. Loppua kohden jännite kuitenkin kasvaa, ja viimeiset sivut tulee käännettyä tiuhaan toisellakin lukukerralla. Romaani ei kuitenkaan anna lukijalleen helppoja vastauksia ja monet arvoituksista jäävät ratkaisematta. Jännitysromaanin keinoja runsaasti hyödyntävältä teokselta odottaisi kenties enemmän vastauksia, mutta toisaalta arvoituksellisuus on myös kiehtovaa. *Versoa* voi suositella dystopian ja tieteiskirjallisuuden ystäville, mutta sokkeloinen teos vaatii lukijaltaan kärsivällisyyttä. □

Arvostelun kirjoittaja työstää parhaillaan graduaan kyseisestä teoksesta, ja nautti suuresti saadessaan kertoa kaikki ne mielipiteet, joita ei tieteelliseen opinnäytteeseen sovi kirjoittaa.

Vilja Välimäki

Äitiydestä ojanpenkalla

Selma Hopsu

”Äitiys, tuo aiheista kauhein”, huokaisi Holman poika podcastissaan ja ulkoisti sitten aiheen anonyymille 39-vuotiaalle äidille. Minä, vailla mitään äitiyden meriittejä, aion laittaa peliin kolme senttiäni ja toivoa, ettei minua teurasteta keskustelupalstojen gladiaattoriareenoilla. Tai ehkä vähän tarjoankin kaulaani – äitiydestä on kirjoitettu niin idioottimaisesti lehdissä (insert kaikki ne ”tulevaisuus on pilalla, sillä naiset eivät halua synnyttää”-otsikot), että ei tämä ainakaan sen huonommin voi mennä. Aion myös jättää kaikki ”äitiys on kaikista pyhin kokemus ja naisen tärkein tehtävä”-tyypit kolistelemaan miekkojaan ja poikavärisiä rattaita keskenään. Tyhmä saatan olla, ja naiivi, mutta jos huomenna heräisin lapsen kanssa, en olisi maagisesti muuttunut viisaaksi vanhemmaksi. Kasvattelen tässä laveampaa vanhemmuuden käsitystä etukäteen oma lehmä ihan reippaasti ojassa. Luulen, että omaa nautuansa ojanpenkalla päättään raapien katselee joku muukin.

Vanhemmuus ja erilaiset perhemuodot kiinnostavat minua laajasti, eritoten äitiyden narratiivit. Minulla ei ole lapsia, enkä ole raskaana, mutta samaistuin Minja Koskelaan lehmiseen hänen kirjassaan *Äidiksi tuleminen* (2021). Pähkäily

riveillä oli ilahduttavan erilaista ja rehtiä ja pragmaattista. Mitä jos kiinnostaa vain oma lapsi, mutta ei kaikki sen roolin mukanaan tuoma sosiaalinen kuorma, kottikärkyllinen äitimyyttejä? Jos minä en voisi kasvaa äidiksi sellaisessa mullassa, vaan se tukkisi kaiken? Mitä jos kiinnostaa puhua kehollisista kokemuksista ilman normitettuja fraaseja? Koskela oli tulossa äidiksi, mutta millaiseksi? Kerro minulle, Minja! Kysymykseen eivät kyenneet vastaamaan somen kanssaäidit, ja tieteellistä kirjallisuutta oli Koskela löytänyt vain vähän. Hän myös erottaa raskaana olemisen ja äitiyden toisistaan, valitettavan surullisen kantapään kautta opittuna, mutta ilman sitä teoksesta olisi puuttunut tämä mielestäni välttämätön erottelu. Kaikki äidit eivät ole biologisia, eivätkä kaikki biologiset äidit äitejä. Jotkut raskaana olleet kokevat olevansa äitejä, vaikkei lasta olisi tullutkaan. Toiset hetken raskaana olleet eivät aikoneet vanhemmiksi silloin tai koskaan ja se päätös on yksinomaan heidän. Haluan tällä sanoa kaksi asiaa: mitään kattavaa ei voi sanoa sellaisesta, jonka kokemus on niin moninainen kuin mitä äitiys on ja että kehollinen itsemääräämisoikeus ei ole mielipidekysymys.

Mitä tekee ihminen silloin, kun asia levähtää kauas joka suuntaan niin kuin vuohenputket keväällä hoitamattomalla takapihalla? Tai siis mitä teen minä ja ainakin kirjoittamansa perusteella Minja Koskela? Kääntyy taiteen puoleen. Kun väistelee ensin äititrooppien lonkeroita, löytyy hyviä kaarnamuoreja, joiden oksille kiivetä. Koskelan kirjan lisäksi henkilökohtaisia muorejani ovat Maggie Nelson (*Argonautit*, 2018), Jani Toivola (*Kirja tytölleni*, 2018) ja Dorothea *Vuosisadan naiset* -elokuvasta (2017). Sitten on vielä naapurin mummut, eli Helmi Kekkonen *Olipa kerran äiteineen* (2019) ja lavarunoilija Jonna Nummela eli Nihkee Akka Instagram-julkaisuineen, joissa hän suhtautuu *nihkeesti* stereotyyppiin äitirooliin.

Luin Toivolan kirjaa rampatessani Helsingissä Tilkan sairaalalla, missä sijaitsee lisääntymislääketieteellinen yksikkö. Yritin lahjoittaa itselleni toistaiseksi turhia munasoluja. Odottelin vuoroani ultraan, kun Toivola kertoi omista ensimmäisistä neuvolakokemuksistaan lapsensa kanssa. Toivolan vastaanottanut hoitaja hämmästeli, kuinka oli pitänyt Toivolan kertomia ajatuksia äitiyteen liittyvinä ja kuinka nyt tajusi, että ne liittyvät enemmänkin primäärinä hoitajana olemiseen. Lapsen äiti on kertoman mukaan kehissä, mutta harvemmin, niin ikään ei-tyypillisessä äitiroolissa. Kirja helpottaa siihen puristavaan pantaan pään ympärillä, jonka kiristysruuvit on stereotyyppisistä isä- ja äitinormeista taotut – samaa kusista laatua mies- ja naisroolien kanssa.

Argonautit on toisenlainen queer-vanhemmaksi tulemisen kuvaus, jossa kaksi ruumista muuttuvat rinnakkain: Nelsonin raskautuva ja hänen kumppaninsa hormonihoitoon aiheuttamia muutoksia läpikäyvä. *Vuosisadan naiset* -elokuvan Dorothea on teini-ikäisen poikansa keski-ikäinen yksinhuoltaja, isoa taloa ja illallisia luotasaava upea nainen, joka kutsuu lapsensa

kasvatukseen avuksi tämän ystävät, yrittää antaa lapselleen tilaa ja ymmärtää maailmaa, jossa tämä elää. Nelson, Toivola ja Dorothea ovat istuneet huoneessa, kun olen sekoittanut sopivaa multaa ruukkuihin pantavaksi.

”Kaikki äidit eivät ole biologisia, eivätkä kaikki biologiset äidit ole äitejä.”

Meillä kaikilla on elämässämme mitä todennäköisimmin joku äiti, oli se sitten oma vanhempi, kaveri tai tuttu. Meistä jokainen on ollut osana jonkun raskaana olemisen kokemusta. Käsiteltiin näitä sitten yksin tai erikseen, eivät ne mielestäni kuulu aiheista kauheimpiin tai kieltolistalle. Olen valmis ihmettelemään ääneen ja pyytämään anteeksi sanoessani jotain tyhmää, sillä teemme minjakoskeloille, janitoivoloille ja selmahopsuille vain karhunpalveluksen, jos keskustelu jää vauva.fi-sivustolle tai vesalaitisille. Cis-isäkullat ja transvanhemmat, olen luonanne ihan tuota pikaa, mutta minä olen cis-nainen ja vanhempana olisin luullakseni äiti ja tarvitsen tätä jaottelua jonkin verran hahmottaakseni maailmassa olemassa olevia rakenteita. Tarvitsemme niiden tilalle paljon uutta, kuten kattavamman äitiyskertomuskaanonin, sellaisen joka pursuaisi tarinaa kuin paju keväällä. Olisi kotiäitiä, äitiä transtaustalla, sijoitusäitiä, teiniäitiä, tyhjäsylistä äitiä, köyhää äitiä, masentunutta äitiä, itsellistä äitiä, ei-binääristä vanhempaa, elämänmuutokseen pettynyttä äitiä, vammaista äitiä, ihan tavallista kyllin hyvää vanhempaa, jota voivat olla kaikki edellisistä. Taputtelen lehmääni ja katselen elonvoimasta pusikkoa: ei tuo mihinkään ruukkuun olisi mahtunutkaan. □

Versoaa visusti viehtymisten verkossa, versoa vitsauksetkin, vaikertaen. Vedellä vihitty vihreään verhottu veretön viesti vapaa versoamaan, viuhahtaa virtaan verevään, verraton vihellys, valtameren vesi, viehko viserrys versoavan vehreän,

Versoaa visusti viehtymisten verkossa, versoa vitsauksetkin, vaikertaen. Vedellä vihitty vihreään verhottu veretön viesti vapaa versoamaan, viuhahtaa virtaan verevään, verraton vihellys, valtameren vesi,

vitusti valtaa valtaa altaittain aina vain, mistä otan kiinni, katsotko käsiäsi vähän voisi vinoumiaan vahtia,

viehko viserrys versoavan vehreän, sen, jota rakkaudeksi virkootaan. Vain virran vietäväksi,

varttaan valvoa, viiriään viritellä, no ei, mistä minä tietäisin, johonkin suuntaan vain. Tuuleeko kukaan ja entä jos tuleekin ja mitä sitten tapahtuu jos tapahtuukin jotain muuta kuin ei mitään,

hups vain, merivettä keuhkot täyteen ja suolaa kielen alle, voinhan ottaa navastasi taas tequilaa, katso, ihosi kostuu kuolastani. Kovin ottein, korkein mielin, haurain sydämin, lämpimin sylein, sanattomin sivelyin, sävelletyin sinfonioin,

mistä aavistaa mihin varvut versoavat, linnut liitävät, ideat kasvavat. Luulen että joskus lapsena nostin perunoita multaisesta maasta, kaivoin kynnenaluset mustina,

hersyvin huulin, juuriaan myöten tai sittenkin pitkin pintakudoksia, ihoon piirtäen. Haluan kaiken kerralla, jok'ikisen metrilakun torikojusta sataman kulmalta, syön sateenkaaren värit taivaalta ja pelkään että luulen olevani lintu ja hyppään tuuleen.

mutta kukaan muu ei muista perunapenkkiä tai muistaisi jos muistaisi jos eläisi. Luulen että hän on pienenä versona vain liimannut lehtien naisia ja sanoja huussin seiniin ja suku on pahin niin kuin mekin anteeksi annamme ja hypimme kiljuen ikkunankarmeilta kun olimme vain vähän ja kaikki,

Nauran, naurat, hän nauraa, ja minä pelkään sydämiämme enemmän kuin mitään ja siksi pusken kohti, viserrän, väistän, veistän, lannoitan ja vesitän koko homman, liiassa liemessä lilluvat kasvit kuolevat,

luulen että hän on juurtunut jokaiseen lahonneeseen tikaspuuhun, tuimiin kasvoihin kankaissa, kadonneisiin avaimiin. Mihin mieli versoaa kun se toimii takaperin tai ei,

keinun päästä toiseen kuin banaanit taivasta vasten. Johan minä lapsena pelkäsin pimeää,

versoajassaan ennen varren kasvua, toistaa paria kolmea värssyä ja

no en, vaan kiihotusta, ja verhosin sen leikkiin, yksi kuulemma satoi pehmolelujaan, se siitä. Vedenneito muutti väriään kylpyammeen valtavesissä ja minä inhosin hänen parasta kaveriaan ja minä inhosin hänen poikaystäväänsä ja minä inhosin

kaikki on kuin katkeilevaa kasettia, kesäsateissa kastuneita sivuja, sanat sumeita, yksittäisiä.

sitä kuinka en nähnyt vedessä edes omia varpaitani, tällainen ihminen, onko minusta versoamaan

Mihin versoni istutin, onko se juurtunut?

vai vain vahinkoja veistämään vesittyneitä vaikeroivia säkeitä, virrattomia viestejä, varikkoon valuvia vääntyneitä hetkiä, käännöksiä,

sittenkin vain palanen vartta ilman kokonaista versoaa. Kun keväällä vuokko varistaa loskaantuneen lumen vetreytyvältä varreltaan, kasvattaa nupun, kuihtuu,

kasvattaa uuden, pudonneet terälehdet ovat kauniita, niiden katveessa mekin.

Rosaliina Kärkkäinen

Utopian raapalekilpailu 2021

Joel Suontama & kilpailun muu raati

Ensimmäistä kertaa järjestetty *Utopian* raapalekilpailu noudatti järjestötoiminnasta toisinaan tutuksi tullutta kaavaa: kilpailu oli menestys, mutta ei yleisömenestys. *Utopian* vakiokirjoittaja, kirjailija Shimo Suntilan luoma kilpailu keräsi osallistujiksi kolme tasokasta kilpailutekstiä. **Kilpailun teemana oli kirjat, kirjallisuus ja kirjallisuustiede.**

Vähäisenpuoleisesta osallistujamäärästä huolimatta raapalekilpailu herätti kiinnostavia huomioita raatina toimineiden *Utopian* toimituksen ja kilpailun luojan keskuudessa. Kuten Shimo kevään 2021 *Utopia*-tekstissään esittelee, scifi-perinteestä kotoisin oleva raapale on kirjallisuudenlajina ollut aikaisemmin melko tarkasti säädelty ja tiettyjä konventioita noudattava.

Uusia ja mielenkiintoisia, jopa lajialaajentavia havaintoja vaikuttaakin syntyvän juuri silloin, kun konvention ulkopuolelta kirjoitetaan. Kilpailuun lähetetyt tekstit ovat kaikki satasanaisia, mutta keskenään hyvin erilaisia kirjoituksia, joiden voi jopa väittää laajentavan osaltaan hieman käsityksiämme raapaleista. Kuten todettua, kilpailu oli kuitenkin menestys.

Tässä tekstissä on julkaistuna *Utopian* raapalekilpailun osallistujat. Tekstien ohkeen on kirjoitettu niiden sijoitukset kilpailussa ja muutamia kommentteja raadilta. Kuten niin usein, oli kaunokirjallisuuden arvojärjestäminen tälläkin kertaa hyvin haastava tehtävä. Suuret kiitokset kaikille loistaville kirjoittajille! Kenties tulevaisuudessa kisataan jälleen.

” Kilpailu oli menestys, mutta ei yleisömenestys. – –
Kenties tulevaisuudessa kisataan jälleen. ”

***Utopian* raapalekilpailu 2021**

Utopian raapalekilpailun voittajateksti on Selma Hopsun ”Toiset”. Raapale lähestyy kirjallisuusinstituutiota äärimmäisen kiinnostavasti ja hyödyntää taitavasti uudistaen joitakin kirjallisuuden lajityypillisiä perinteitä. Teksti synnytti raadin keskuudessa pitkällistä pohdintaa ja ihastelua.

Toiset

”Rakastajien konsepti on täysin aliarvostettu!” huudan simpukoitteni yli.”Puolisoista ja kielletystä rakkaudesta vouhotetaan, mutta missä meidän tarina on? Minä olen sallittu nainen!”

L ei häpeä minua, ei koskaan, mutta hänellä on paremmat käytöstavat ja hän vilkaisee naapuripöytään ja sitten minua poskillaan huvittuneet ja lempeät kaaret. Juon teesini päälle lisää silkkistä gamayta vaikkei enää yhtään kannattaisi. Jään pyörittelemään lasiin viimeistä kulausta. Viini on kaunis ja se liikkuu lasissa kevyesti.

”Ehkä sun pitäisi kirjoittaa se”, L sanoo.

Ja minä kirjoitin. Kokonaisen kaanonin rakastajille. Pitkiä ja lyhyitä tarinoita. Toisensa valitsevista, tahtovista, kunnioittavista, rauhaan jättävistä. Joille minä rakastan sinua ei ole lupaus tai velvoite.

Selma Hopsu

Toiselle sijalle raapalekilpailussa valikoitui Kalle Toivosen ”Palkintopuhetta”. Raati kiitteli muun muassa tekstin taidokasta kieltä ja nokkelaa, hulvatonta tarinamuotoa. Tekstiä kuvaltiin myös taidokkaasti raapaleperinnettä lähestyväksi kirjoitukseksi.

Palkintopuhetta

Kirjailija lipui ajojaiden matkassa alas.

Siellä sen saattoi nähdä, nitisevät lautat hinkkasivat toisiaan, kyydissä kykki kirjailija. Se se on kevään merkki, tavattiin sanoa, ja vietiin viestiä kaupunkiin. Yläjuoksulta kerrottiin, siellä se kököttää – jäässä kuin piru!

Keskikaupungin kohdalla kokoonnuttiin sopivan suman sattuessa.

Soittokunnan vasket tarrasivat vielä paljaaseen ihoon, soppatykkiä viriteltiin, toiset pysyttivät lavaa. Mattoa ei sentään levitetty, kaupunginavaimiakin sillä aika nippu jossain ylhäällä lähteillä.

Vuotuiset kantajat kiipeilivät kekseineen ja kelkkoineen ahtojäillä hullunrohkeasti ja kinastelivat, ketkä saavat kunnian. Kirjailija tuotiin lavalle, soitto soi, joku tohotti sen kielenkannat auki kuumailmapuhaltimella. Kiitos se sai sanotuksi ja kun puheet oli pidetty, tanssit tanssittu, soitettiin taksi.

Kalle Toivonen

Utopian raapalekilpailu 2021

Kolmanneksi *Utopian* vuoden 2021 raapalekilpailussa sijoittui S. R.:n nimetön raapale. Proosarunomuotoa lähestyvä, koskettava teksti kulkee vapaarytmisenä lajirajojen lävitse. Taitava teksti valikoitui kilpailussa kolmannelle sijalle lähinnä sen vuoksi, että raati luki tekstin olevan hieman etäällä suhteessa kilpailun teemaan, joka oli kirjallisuus, kirjat ja kirjallisuustiede.

Sana kasvaa sisällä kuin ohdake, karheana tunkevana
Se värisee henkäyksistä, hakee pintaa jota koskettaa johon tarrautua
Mulla on ollut vähän yksinäinen olo, kun on tää korona ja kaikki eikä oikein mitään
sellasta läheistä porukkaa mihin kuuluis ja lämpeneminen ja kylmeneminen ja lajikato
ja liharuoka
purskahtaa ulos
Niin, mä ymmärrän, tää on tosi vaikeeta aikaa
Ollaan kaikki samassa veneessä mut meet vaan rohkeesti mukaan ja mites noi
ainejärjestöjutut, ootko niitä harkinnut, hän sanoo tosi tosi
lempeästi lempeästi ja ohdake
hajoaa pelloksi enkä
saa kerrottua
miten vähän sanojen tyhjiys minua enää mietityttää
tai miten
tulevai–
ei ole
Minun peltoni
Olisipa se suo

S. R.

Saatteeksi julkaistuna vielä Shimo Suntilan kirjoittama raapale kilpailun ulkopuolelta, joka saattaa herättää muistoja joillekin lukijoista.

Kissaihmiset

Jono on pitkä kuin fraktaalinen rantaviiva ja aamu lupaa kuumaa päivää. Nesteytystä ei sovi unohtaa. Yleinen ilmapiiri on osin virittyneen odottava, osin riehakas. Edessäni soma poju kertaa jälkistrukturalismin periaatteita. Takanapäin joku luukuttaa Ramms-teinia. Itse lusmuan somessa.

Vihdoin tulee oma vuoroni. Porttivaksi haluaa nähdä repun sisällön. Aivan vapaasti. Salakuljetus on iisiä kun sen osaa. Vodka on ruiskutettu vesimelonin sisään, ja huuliras-vaputkilo piilottelee muistitikkua.

Radanvarsilavalla Nelijalka jo aloittelee settiään. Niiden jälkeen on Eppujen vuoro. Suuntaan kuitenkin Parkkiteltoa ykköseen. Siellä on kirjallisuustiede.

Telttojen tuplabuukkaus melkein esti pääsykokeiden pitämisen. Onneksi Ruisrock keksi ehdottaa yhteistapahtumaa vuorotteluperiaatteella.

AC/DC raikaa. Fasaani räähky.

Analysoi Mika Kivelän runoa Kissaihmiset.

Shimo Suntila

(Raapale on omistettu kaikille vuonna 2021 Turun yliopistoon pyrkineille.) □

Scifin valtakunta

*Aurinkosydän ja muita
spekulatiivisia antologioita*

Shimo Suntila

Aiemmin olen tällä palstalla kertonut suomalaisista scififanzineistä sekä esitellyt lyhytproosamuodon, jota raapaleeksi kutsutaan. Jatkan samalla pitkin galaksin tähtiteitä huitelevalla linjalla, ja tällä kertaa huomioni kohdistuu antologioihin. Pikainen vilkaisu kirjahyllyn suuntaan nostaa kuitenkin hien otsalle. Onpa niitä monta. Tätä aihetta ei yksinkertaisesti perata loppuun näin lyhyessä artikkelissa. Edes marginaalisesti pintaa syvemmästä raapaisusta olisi jo tietokirjan tarpeiksi. Joudun siis ihan pikkiriikkisen kaventamaan sektoria ja tartun yhteen tiettyyn antologiaan, joka tee-

mansa puolesta sopii tämän lehden kansien väliin kuin jallu kolaan. Koppaan hyllykös-tä *Aurinkosydämen* (2021), jonka teemana on parempi tulevaisuus. Puhukaamme siis hetki utopioista!

Humanisteina tietenkin tunnustamme, että kaikessa konteksti on kunin-gas. Millaisessa ympäristössä *Aurinkosydän* on syntynyt? Onko se vertaistensa ympäröimä kuin kivenpala meteoroidisateessa vai yksinäinen vaeltaja kuin Oortin pilven kautta kaartava komeetta?

On eittämätön tosiasia, että näinä aikoina suomalainen spefiantologia elää

kultakauttaan. Kotimaista scifiä, fantasiaa ja kauhua julkaistaan antologiamuodossa huikeita määriä, esimerkiksi pelkästään vuonna 2013 niitä puski painokoneista 11 nimekettä. Vaikka vuodet eivät ole veljiä keskenään, voi jo tämän perusteella heittää melko turvallisen arvauksen, että viimeisen vuosikymmenen aikana eri teemojen ympärillä pyöriviä kokoelmia on ilmestynyt sadan pintaan. Metriseen Lundiaan ladottuna pitää siis ottaa kolmaskin hylly käyttöön eikä muuton melskeissä kaksikaan banaani-laatikkoa (bltk) ole välttämättä riittävästi vaikka kuinka ahtaisi. Mistä niitä perkeleitä oikein sikiää? Jonkinlaisena buumin alkupisteenä voidaan pitää vuonna 2008 ilmestynyttä Pasi Karppasen toimittamaa sf-eroitiikan antologiaa *Hekuman huipulla*.

Ei *Hekuman huipulla* ensimmäinen laatuaan tietenkään ollut, mutta merkittävä käännekohta kuitenkin. Sitä aiemmin scifin, fantasian ja kauhun ympärillä pyörineitä antologioita olivat julkaisseet lähinnä uskaliaat keskisuuret kustantamot, kuten Jalava (*Illan tähti yksinäinen*, 1991) ja Book Studio (*Kultainen naamio*, 1993) tai niitäkin pienemmät toimijat, kuten Pääalo-instituutti (*Vanhoja luita ja muita epätodellisia tarinoita*, 1996) ja Tähtitieteellinen yhdistys URSA (*Jäinen vaeltaja*, 1996; *Atoroxin perilliset*, 1988; *Tähtipuu*, 1990; *Keskiyön mato Ikaalisissa* 1991). Nyt kustantajaksi ryhtyi yhdistys, Suomen tieteis- ja fantasia-kirjoittajat, mikä osoitti vastaanpanemattomasti, että laadukkaan kirjan julkaisuun kyettiin puhtaasti harrastajavoimin. Samalla tuli osoitettua, että teema-antologioille oli markkinoita niin science fiction-fandomin kuin muun lukevan yleisön piirissä. Pian puuhaan olivat ryhtyneet mm. Turbator (*Tuhansien zombien maa*, 2009) ja Teos (*Verenhimo*, 2011), mutta säteilysuojat räjähtivät lopullisesti levälleen vuosina 2011–2012, kun kirjoittajaryhmä URS (Uusrahvaanomaisen spekulatiivinen fiktio) ja kirjailijoiden muodostama osuus-

kuntakustantamo Osuuskumma aloittivat toimintansa. Vuonna 2011 antologioita ilmestyi 7, vuonna 2012 puolestaan 9. Vaikka URS:n nokkamiehenä häärännyt **Tuomas Saloranta** virtaviivaisti antologioita perustamalla oman yhden miehen kustantamonsa (Kuoriaiskirjat), sama perusperiaate toimi edelleen moottorin käyttövoimana. Nimittäin kirjoittajalähtöisyys, vaikka sitten harrastajapohjalta.

Omakustanteilla oli männävuosikymmeninä suhteellisen musta maine, eikä täysin ansaitsematta. Perinteiset kustantamot toisaalta toimivat kentän portinvartijoina, mutta toivat pelikentälle myös ammattiosaamistaan taiton, toimituksen, oikoluvun, kansigrafiikan, markkinoinnin ynnä muun suhteen. Reipashenkinen omakustantaja teki nämä kaikki itse, tai teetti veljenpojallaan, mikä oli lopputulosta tarkasteltaessa tuskallisen selvää. 2010-luvulle tultaessa tekniikka oli kuitenkin kehittynyt niin, ettei alkeellisintakaan kantta tarvinnut enää nysvätä MS-Paintilla, ja kunnianhimoiset tekijät olivat verkottuneet tavalla, joka ei joskus 90-luvulla olisi ollut näin helposti toteutettavissa, jos mahdollista ylipäättään. Kun laadukkaan, kirjailijoiden intohimoista kumpuavan yhteisnovellikoelman konsepti oli todistettu toimivaksi, vain taivas oli kattona ja mielikuvitus rajana. Paitsi että taivaan takana on pohjaton avaruus, eikä mielikuvituksella ole tunnetusti rajoja.

2020-luvulle saavuttaessa antologioiden repertuaari on revennyt laajaksi. On ekoscifiä (*Huomenna tuulet voimistuvat*, 2013), sukupuolten moninaisuutta (*Äänellä jonka kuulet*, 2019), paranormaalien dekkaria (*Murhamystiikkaa*, 2014), kansanperinnekauhua (*Ken vainajia muistelee*, 2013), robotteja ja tekoälyä (*Ei aivan ihmisiä*, 2021), kehokauhua (*Tämä jalka ei ole minun*, 2017), vaihtoehtohistoriaa (*Ajan poluilla*, 2013). Lisäksi löytyy cyberpunkkia, höyrypunkkia, merirosvoja, avaruusseikkai-

lua, etäkokouskauhua, aikamatkailua, kauhusirkusta, kryptozoologiaa, maailmanloppuja. Kävipä eräs antologia läpi kaikki Suomen presidentit (*Valitut*, 2018), minkä lisäksi Paavo Väyrysen vaatimaton persoonoinnoitti lovecraftiaanis-cthulhumyyttisen vaaliantologian *On Suurten muinaisten aika* (2012, laajennettu laitos 2018). Tällaisessa joukossa Aurinkosydämen kaltainen kokoelma saattaisi hukkoa painomusteen hajuisen runsaudensarven tuuttaaman vyöryn alle, mutta eräs merkittävä seikka asettaa sen muista erilleen. Siinä missä valtaosa muiden antologioiden tarinoista joko taittuu suoraan kauhun puolelle tai muuten esittelee varoittavia esimerkkejä siitä, millä kaikilla tavoin voimme sössiä elämämme ja planeettamme, Aurinkosydän ottaa roolikseen vastarannankiiskeyden. Mitä jos maailma muuttuisikin paremmaksi? Aiheena on siis utopiat.

Kirjallisuustieteilijöitä luonnollisesti kiinnostaa, miten tällainen utopia oikein määritellään. Ja heitä lykästää. Kirjan nimittäin avaa Keijo Lakkalan asiantunteva esitys siitä, miten utopiat on eri aikoina käsitetty sekä miten niitä tutkitaan. Teoriapuolelle sukelletaan siinä määrin pontevasti, että maallikolla on enemmän pureksittavaa kuin karkkitehtaan toffeelinjaston avajaisissa. Lakkala tekee Jyväskylän yliopistossa väitöskirjaa aiheenaan *Utopia as Counter-Logical Social Practice*, eli rohkenen väittää, että hän tietää mistä puhuu. Ja juuri näistä syistä itse en ehkä olisi sijoittanut aihetta esittelevää akateemisehkoa esseetä kirjan alkuun.

”Paitsi että taivaan takana on pohjaton avaruus, eikä mielikuvituksella ole tunnetusti rajoja.”

Toimituskunta lähti kasamaan novellikokoelmaa paremmasta tulevaisuudesta siksi, että sellaisia tarinoita ei nykyään juuri kirjoiteta. Vaikka suuren luokan mittareilla maailma onkin muuttunut paremmaksi vaikkapa viimeisen sadan vuoden aikana, silti vallalla ovat dystooppiset synkät visiot, ja kun uutisvirtaa vilkaisee, on helppoa nähdä mistä lähteistä ne kumpuavat. Tälle haluttiin vastaliike, ja suomalaisia spefikirjoittajia pyydettiin kuvittelemaan maailmoja, joissa ainakin jotkin nykypäivän ongelmista olisi saatu ratkaistua. Ja ongelmiahan riittää väestönkasvusta sosiaaliseen eriarvoisuuteen ja saastumisesta pandemiin. Niin ja planeettamme on hitaasti keittämässä 90% eliöstöstään hengiltä, sitä ei toki pidä unohtaa.

Arvelen, että tästä johtuu lähes jokaisen kirjoittajan valitsema lähtötila. Kuvailtu parempi maailma ei ole saapunut vain sillä, että ihmiskunta olisi päättänyt lopettaa itsetuhoisen käytöksensä, vaan jonkin sortin katastrofi on tarvittu puhdistamaan pöytää. Anni Kuu Nupposen novellissa ”Ja maa vastasi” eletään kyborgisodan jälkeistä aikaa, kun taas J. S. Meresmaan ”Nimiäispuussa” pandemian harventama ihmiskunta on siirtynyt mantereilta keinosaarille suojellakseen planeetan luontoa. Ihminen ei selvästi opi ellei sitä opeteta, ja koulun on oltava kova. Utopiaa ei voi rakentaa nykyisen maailman päälle, vaan se pitää pystyttää oman tuhonsa aiheuttaneen sivilisaation savuaville raunioille. Tällaisen hubriksen edessä kreikkalaiset jumalatkin taputtaisivat käsiään.

Tällainen lähtökohta voi näyttäytyä nihilistisenä, mutta jälleen perusteita tällaiselle näkökulmalle ei tarvitse lähteä etsimään monitoria kauempaa. Kirjoittajan voi olla hankala nähdä, miten jotkin tämän päivän ikävät kehityskulut voisi kääntää pienillä kurssimuutoksilla, ja siitä nousee pelko, että lukija kokisi sellaisen asetelman epäuskottavana. Jos tätä haluaa lähteä yrit-

tämään, tarinan miljöön on syytä etäännyttää riittävän kauaksi. Onneksi juuri tässä asiassa tieteiskirjallisuus loistaa kuin supernova valovuoden päässä.

Camilla Kantolan novellissa ”Malja Alcon Shaille” vierailaan planeetalla, joka on hylännyt muualla galaksissa vallitsevan riistokapitalismin ja saavuttanut tilan, jossa kansalaisten perustarpeet on turvattu. Tämä nyppii hoitojättien johtoporrasta siinä määrin, että paikalle on lähetetty agentti mukanaan pommi, jonka rinnalla keskiver-to ydinlataus on kuin uudenvuoden papatti. Hiukan epäjärjestystä kehiin, puoli miljoonaa ruumista multiin ja eivätköhän viherkommarit palaa ruotuun! Häijy taktiikka, mutta sinänsä realistinen. Kysykää vaikka Amerikan valtioilta Rio Grandesta etelään. Novelli muistuttaa reilu sata vuotta vanhoja utopiatarinoita siinä, että ulkopuolinen tarkkailija tuodaan järjestelmän sisään tekemään havaintoja sen sijaan, että itse olisi elänyt sen sisällä koko elämänsä. Konfliktin ei tarvitse syntyä utopian sisäisistä ristiriidoista, koska se syntyy paikan ja tarkkailijan välille.

On tunnettu totuus, että yhden utopia on helposti toisen dystopia. Alkuasetelmana se sopii huonohkosti sellaiseen tarinaan, jonka olisi tarkoitus edustaa visiota paremmasta maailmasta. **Venla Lintusen** ”Yhdessä toivotut” kääntääkin troopin osin vinoon ja tarkastelee tilannetta, jossa kahdelle maailman asukkaalle valkenee totuus heidän yhteiskuntaansa vaikuttavista voimista, ja tilanne on samalla sekä hyväksyttävissä että ei. On perusteltua antaa kaiken jatkoa ennallaan, koska vaihtoehto veisi tuhoon ja kärsimykseen, ja samalla vapauksia rajoittavat rakenteet tulisi paljastaa. Kysymyksenasettelu on teoriassa kiinnostava, mutta toteutus hieman kompuroi. Tiettyjä vapauksia rajoitetaan koko ajan, esimerkiksi lapsen voi saada vain käymällä läpi lupaprosessi ja vanhemmuuteen valmistava koulutus. Sen rinnalla lopun suuri paljastus

vaikuttaa aika hampaattomalta, etenkin kun vaihtoehto olisi se polku, jota me tällä hetkellä tallaamme.

Yksinkertaistettu kuva utopiasta yleensä pitää sisällään ajatuksen sisäänrakennetusta onnesta. Hyvässä maailmassa perustarpeet tyydytetään, tai vähintäänkin virheistään viisastunut ihminen on vihdoin matkalla kohti puhtaampaa ympäristöä kestävän kehityksen kannattelemana. Vaan tragedia ei kysy onnellisuusindeksiä. **Janos Honkosen** novellissa ”Kuin peilistä heijastuvia auringonsäteitä” maa on hitaasti toipumassa myrkytystilastaan, kun tutkijat ovat onnistuneet valjastamaan sienet syömään maaperän toksineja ja säteilyjämiä. Maapallon tulevaisuus siis näyttää valoisalta, mutta yksilötasolla inhimillinen pahuus voi pulskasti. Lukukokemuksen harvinaisuus jopa hieman yllätti, sillä pääsääntöisesti utopiatarinoissa sitä utopiaa joko rakennetaan tai sen heikompaa kohtaa puretaan tai sitä vastaan jopa taistellaan, kun taas harvemmin siinä vain eletään, ja parempi huominen toimii kutkuttavana taustana päähenkilöiden pyrinnoille.

Käsittelemättömiä novelleja piisaisi vielä, mutta pitää osata lopettaa ajoissa. Suosittelen Aurinkosydäntä ihan jo antologianakin, mutta myös Lakkalan utopiaa esittelevä essee on hyvä pitää mielessä, kun kaipaa lähdeviitteitä omaan opinnäytteeseensä. Samalla kehotan kiinnostuneita tutustumaan myös muuhun kotimaisen spefin antologiatuotantoon, sillä ala on rikas ja tutkimuskohteita riittää. Itse asiassa koko spefigenre tuntuu tietyissä piireissä lipuvan tutkan alta siinä määrin, että aina välillä törmää puheenvuoroihin, joissa jotakin etabloitunutta kirjailijaa kiitellään siitä, että on ”tuonut novellit takaisin”, siis samaan aikaan kun spefinovelleja julkaistaan maassamme satoja joka vuosi. Niissä tilanteissa todella pätee sanonta ”aurattaisi ellei itkettäisi”.

Scifin valtakunta

Lukijana huomasin jääneeni kaipaamaan enemmän juuri sellaisia tarinoita, joissa tie parempaan maailmaan ei väistämättä koukkaa apokalyptisen katastrofin kautta. Kirjan alaotsikkona on ”kaikuja paremmista tulevaisuuksista”. Täytyykö tosiaan ne kuullakseen polttaa nykyinen maailma tuhkaksi ydintulella ja kulkutaudeilla? Toivoisin että ei. (Vaan kyllä nyt pata soimaa kattilaa. Jos olisin nimittäin itse saanut oman tekstini valmiiksi antologian kirjoituskutsun deadlineen mennessä, siinä koko maapallo olisi räytynyt asumiskelvottomaksi ja ihmiskunta etsisi kirkkaampaa huomista Marsin maaperällä.) □

(Totuuden nimissä mainittakoon, että kirjoittaja on itse osallistunut moneen antologiaan kirjoittajana sekä toimittanutkin niitä pienen pinon. Lisäksi kirjoittaja on jäsenenä Osuuskummassa ja laskee itsensä URS:n edustajaksi. Aurinkosydämeen hänellä ei ole osaa eikä arpaa.)

Odotushuone

Keväällä istutat EU:n ulkopuolelta tulleita siemeniä, joiden pussin kyljessä lukee: plastic parts. Jostain syystä, ehkä valosta ja vedestä, tämä muovi yllättäen kasvaa ja synnyttää kirkkaan-punaisia kukkia. Koko kesän olet istunut parvekkeella luke-massa ja odottanut enemmän haikeudella kuin innostuksella. Sellainen tappaa osan kasvista jo alkujaan, mutta ehkä myös synnyttää. Se, että on olemassa verso, tarkoittaa ennen pitkää kuolemaa, mutta myös maatumista. Maatuminen ei kuulosta kauniilta, mutta on suorastaan runoutta: uudelleensyntymistä.

Kun kukkasi pudottaa kukkansa, ruukkuun jää vain hiljalleen ruskeaksi kuivuva varsi, melkein likainen. Muistat talven ja harmaan lumen. Et enää muista miksi olet odottanut, sillä kukka on mennyt, mutta et sinä kukkaa odota, vaan loppua.

On kuitenkin helpompaa kuvitella kaikkien kasvien loppu kuin kapitalismin. Odotus pukeutuu aina välitilan tavoin, mutta vaivihkaa kasvaa lähes kaikeksi olemiseksi.

Matilda Kirvelä

Kuvat:
Kannet: Linda Julin
s. 9, 18: Joel Suontama
s. 20: Ennu Leiwo
s. 33, 37: Johanna Ahonen

Erikseen mainitsemattomat
kuvat ovat kuvassa olevien henkilöiden tai
kunkin tekstin kirjoittajan omia.

Mimesis ry 2021
ainejärjestölehti *Utopia*
2. vuosikerta
3. julkaisu
seuraava numero
ilmestyy toukokuussa 2022

"Verso on jättiläismäinen kokonaisuus,
josta on aluksi vaikea saada otetta."

Vilja Välimäki

"Mihin versoni istutin, onko se juurtunut?"

Rosaliina Kärkkäinen

"Jokainen ei ole ehkä oman elämänsä
kasviota keräilevä Hemuli."

Siiri Kumpu

"Se, että on olemassa verso,
tarkoittaa ennen pitkää kuolemaa."

Matilda Kirvelä

MIMESIS RY